

β'

β' εξάμηνο

ΕΞΑΜΗΝΟ 2^ο

ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Ώρες διδασκαλίας εβδομάδας				Ώρες διδασκαλίας εξαμήνου					
	Θεωρ.	Ασκήσεις			Θεωρ.	Ασκήσεις			Σύνολο	ECTS
		Φροντ.	Εργ.	Κλιν.		Φροντ.	Εργ.	Κλιν.		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ										
1. ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ – ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ – ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ ΙΙ	2		2		26		26		52	4
2. ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ	2	1			26	13			39	3,5
3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ	3				39				39	4,5
4. ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ Ι	3				39				39	4,5
5. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	2	1	1		26	13	13		52	4
									221	20,5
ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ										
1. ΓΕΝΕΤΙΚΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ	2				26				26	3
2. ΔΙΑΤΡΟΦΟΛΟΓΙΑ	2				26				26	3
3. ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	2	1			26	13			39	3,5
4. ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ	2				26				26	3
5. ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΑ	1	1			136	13			26	2
									143	

■ Υποχρεωτικά μαθήματα

1. Ανατομική – Ιστολογία – Εμβρυολογία II (Υ)

ΣΚΟΠΟΣ

Το μάθημα διδάσκεται ως ενιαία γνωσιολογική οντότητα. Κάθε παράδοση δηλαδή απαρτίζεται από τα απαραίτητα στοιχεία Περιγραφικής, Τοπογραφικής, Ακτινολογικής και ιδιαίτερα Κλινικής Ανατομικής που συμπληρώνονται με την Ιστολογία και την Εμβρυολογία.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος (σε εβδομαδιαίες ενότητες)

- Ειδικά Αισθητήρια Όργανα (Οφθαλμός – Ους) – Δέρμα και μαζικός αδένας (Μαστός)
- Αναπνευστικό σύστημα (ΡΙνοφάρυγγας – Όσφρηση – Λάρυγγας – Πνεύμονας – Αναπνοή) Υπεζωκότας – Μεσοθωράκιο – Τραχειοτομή – Κωνιοτομή
- Αιμοφόρο Κυκλοφορικό σύστημα – Λεμφαγγεία – Λέμφος
- Καρδιά – Κυκλοφορία (Αρτηρίες - Φλέβες - Ανατομικές αλληλώσεις των Αγγείων)
- Πεπτικό σύστημα (Στοματική κοιλότητα και περιεχόμενα αυτής – Γεύση – Κατάποση - Σιελογόνοι αδένες), Βραγχιακή Συσκευή.
- Πεπτικό σύστημα (Πεπτικός σωλήνας - Αδένες στομάχου και εντέρου)
- Ηπατικό – Χοληφόρο σύστημα (Κίρρωση - Πυλαία Υπέρταση – Χολόλιθοι – Χολοκυστίτιδα – Ίκτερος)
- Ουροποιητικό σύστημα (Νεφρώνες – Αγγειώδες σπείραμα – Σωληναριακό και Αθροιστικό σύστημα – Νεφρική ανεπάρκεια)
- Γεννητικό σύστημα άρρενος (Ορχεις – Επιδιδυμίδα – Προστάτης – Βοήβο-ουρηθραίοι αδένες – Ενδοκρινικός έλεγχος)

- Γεννητικό σύστημα θήλειος (Εξωτερικά και Εσωτερικά Γεννητικά όργανα – Έμμηνος κύκλος – Κύηση)
- Ενδοκρινείς αδένες – Νευροενδοκρινικό σύστημα (Υπόφυση – Υποθάλαμος – Κωνάριο – Θυρεοειδής – Παραθυρεοειδής)
- Ενδοκρινείς αδένες – Νευροενδοκρινικό σύστημα (Επινεφρίδια – Ωθήκη – Όρχις)
- Πάγκρεας – Παραγάγγλια – Διάχυτο Νευροενδοκρινικό σύστημα – Παραγάγγλια (Καρωτιδικό – Αορτικό σωματίο)

Εργαστηριακό μέρος

Νέο κτήριο Τμήματος Νοσηλευτικής

ΑΙΘΟΥΣΑ ΑΝΑΤΟΜΩΝ-ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΩΝ

Με τη βοήθεια προπλησμάτων οι φοιτητές εκπαιδεύονται κατά ομάδες στην Ανατομική και παρουσιάζουν εργασίες επί του περιεχομένου του μαθήματος με στόχο την ενημέρωση και την προσέγγιση των πηγών γνώσης (Βιβλιοθήκες, Internet).

Μικροσκόπηση ιστολογικών παρασκευασμάτων, μέθοδοι παρατήρησης και ερμηνείας της Μικροσκοπικής Ανατομικής (Ιστολογία).

Κατά την διάρκεια του δεύτερου εξαμήνου οι φοιτητές σε ομάδες εκπαιδεύονται στην Ανατομία με την κατάτμηση φρέσκων ιστών και οργάνων αφού ενημερωθούν για τον τρόπο χρήσης των απαραίτητων χειρουργικών εργαλείων (ανατομική χειρουργική λαβίδα, ψαλίδα, νυστέρι).

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Γραπτές ή προφορικές εξετάσεις.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗΣ – ΙΣΤΟΛΟΓΙΑΣ – ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑΣ

(Παροχή υπηρεσιών), (Παπαδιαμαντοπούλου 123, 2-18)

- Εκπαίδευση κυρίως των μεταπτυχιακών φοιτητών
 - A. στις τεχνικές της Μικροσκοπικής Ανατομικής που χρησιμοποιούνται στη μελέτη και έρευνα της δομής των ιστών και οργάνων του ανθρωπίνου σώματος. Βασικές γνώσεις Ιστολογικών τεχνικών - Χειρισμός Ιστολογικών παρασκευασμάτων (Μονιμοποίηση, Σκλήνωση, Χρώση, Ανοσοϊστοχημεία).
 - B. Επί του πτώματος με ανατομές πτωματικού υλικού και κρανιοτομές στη βάση του κρανίου (κροταφικό οστό).
 - Γ. Στις τεχνικές της Μοριακής Βιολογίας και της Γενετικής, με έμφαση στην Ανατομία του ανθρωπίνου γονιδιώματος.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Γραπτές ή προφορικές Εξετάσεις

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

• 1^η ΕΠΙΛΟΓΗ

Εμβρυολογία του Ανθρώπου- Από τη Σύλληψη έως τη Γέννηση-Κλινική Προσέγγιση

Moore Keith.

Εκδότης BROKEN HILL PUBLISHERS LTD,
1η έκδοση/2019.

• 2^η ΕΠΙΛΟΓΗ

Ιστολογία με στοιχεία Κυτταρικής Βιολογίας

Συγγραφέας: A. Kierszenbaum

Εκδόσεις: Broken Hill Publishers LTD
1η Έκδοση, Αθήνα, 2011

ΔΙΔΑΣΚΩΝ

Θεόδωρος Μαριόλης-Σαψάκος
(Αναπλ. Καθηγητής)

2. Επιδημιολογία (Υ)

ΣΚΟΠΟΣ

Να κατανοηθούν:

- α) Ο τρόπος μέτρησης της νοσηρότητας και θνησιμότητας
- β) Τα χαρακτηριστικά του ατόμου (γενετικά, περιβαλλοντικά, συμπεριφοράς) από τα οποία εξαρτώνται οι συχνότητες των νοσημάτων (προσδιοριστές ή παράγοντες κινδύνου)
- γ) Τα μέτρα σχέσης ή σύγκρισης, οι έννοιες του συχυτή και τροποποιητή.

Να μπορεί ο φοιτητής να καταλαβαίνει τα αποτελέσματα μιας επιδημιολογικής μελέτης που αποτελούν την επιστημονική βάση των γνωστικών προϋποθέσεων της φροντίδας υγείας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Εισαγωγή: Ορισμοί, Ιστορία.
- Μέτρα συχνότητας των νοσημάτων.
 - Εμπειρικά μέτρα.
 - Θεωρητικά μέτρα.
- Μέτρα σχέσης (ή σύγκρισης).
- Πηγές δημογραφικών δεδομένων, αναπαραγωγή, αναπαραγωγικότητα, γεννητικότητα, παράγοντες που επηρεάζουν την αναπαραγωγή.
- Πληθυσμιακές πυραμίδες.
- Προσδιοριστές, συχυτές και τροποποιητές.
- Αιτιολογικές / αιτιογνωστικές επιδημιολογικές έρευνες.
 - Η έννοια της αιτίας.
 - Σχεδιασμός του αντικειμένου και της μεθόδου.
 - Υποκείμενος (source) και μελετώμενος πληθυσμός (Ανοικτός και κλειστός).
 - Αιτιογνωστικός χρόνος.

- Διαγνωστικές επιδημιολογικές έρευνες.
 - Προδρομικές.
 - Αναδρομικές.
- Προγνωστικές επιδημιολογικές έρευνες.
 - Περιγραφικές.
 - Παρεμβάσεις. Κλινικές δοκιμές.
- Ανάλυση δεδομένων.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Γραπτές εξετάσεις.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

- **1^η ΕΠΙΛΟΓΗ**
Εγχειρίδιο Επιδημιολογίας
 Π. Γαλήνη, Λ. Σπάρου
 ΒΗΤΑ Ιατρικές Εκδόσεις Μ ΕΠΕ,
 Αθήνα, 2010
- **2^η ΕΠΙΛΟΓΗ**
Επιδημιολογία και Δημόσια Υγεία στη Νοσηλευτική
 Ivanov L., Blue C.
 Εκδότης: Broken Hill Publishers LTD
 Αθήνα, 2014

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ

Μαριάννα Διομήδους (Αναπλ. Καθηγήτρια)

3. Οικονομικά της Υγείας με έμφαση στη Νοσηλευτική Φροντίδα (Υ)

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να βοηθήσει τους φοιτητές (και μελλοντικούς μάχιμους νοσηλευτές) να αντιληφθούν την πολυπλοκότητα των οικονομικών παραμέτρων που διέπουν τη λειτουργία των συστημάτων υγείας με επίκεντρο τη νοσηλευτική επιστήμη. Απώτερος στόχος είναι, οι μελλοντικοί νοσηλευτές να αποκτήσουν όλες τις θεωρητικές γνώσεις και πρακτικές δεξιότητες ώστε να διαχειρίζονται με ορθολογικό τρόπο τους πεπερασμένους υλικούς και ανθρώπινους πόρους προκειμένου να ικανοποιούν τις ανάγκες υγείας με το βέλτιστο δυνατό τρόπο, περιορίζοντας κάθε ενδεχόμενο σπατάλης.

Κατά τη διδασκαλία δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στη διασύνδεση των θεωρητικών εννοιών με τη νοσηλευτική πρακτική. Παρατίθενται και κύρια συζητούνται συγκεκριμένα παραδείγματα καλών πρακτικών μέσα από το νοσηλευτικό χώρο, ενώ παράλληλα σχολιάζονται και πρακτικές του παρελθόντος οι οποίες αποδείχτηκαν ανεπιτυχείς.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Η διαμόρφωση του Οικονομικού Περιβάλλοντος στο χώρο των υπηρεσιών υγείας- οι ιδιαιτερότητες του τομέα της υγείας (η αποτυχία των «αγορών» στον τομέα της υγείας)
- Η μελέτη των νοσηλευτικών δομών ως Οικονομικών Μονάδων
- Η ορθολογική διαχείριση (παραγγελία-παραλαβή-αποθήκευση-παρακολούθηση ανάληψης) των αναλωσίμων ενός νοσηλευτικού τμήματος /νοσηλευτικής υπηρεσίας
- Οι βασικές αρχές κατάρτισης-παρακολούθησης Προϋπολογισμού σε επίπεδο Νοσηλευτικού Τμήματος
- Η Οικονομική Αξιολόγηση των Υπηρεσιών Υγείας
- Η μελέτη της εξέλιξης της Υγειονομικής Δαπάνης στην Ελλάδα και Διεθνώς καθώς και η κατανομή αυτής ανά είδος νοση-

λευτικών υπηρεσιών

- Οι παράγοντες που διαμορφώνουν τη Ζήτηση για υπηρεσίες υγείας, μελέτη του φαινομένου της «Προκλητής» Ζήτησης, η Ελαστικότητα της Ζήτησης
- Το Πρόβλημα της Επιλογής στον Υγειονομικό Τομέα
- Η θεωρία της Παραγωγής και η μελέτη των Συναρτήσεων Παραγωγής
- Η Χρηματοδότηση των Υπηρεσιών Υγείας
- Η λειτουργία της Ασφάλισης Υγείας (κοινωνικής και ιδιωτικής)
- Οι μέθοδοι Αποζημίωσης των Προμηθευτών Υγείας (Νοσηλευτήρια, Γιατροί, Νοσηλευτές)
- Η διερεύνηση εναλλακτικών τρόπων για την εξασφάλιση της Οικονομικής Βιωσιμότητας των Νοσηλευτικών Υπηρεσιών

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Γραπτές εξετάσεις και συμμετοχή σε προαιρετικές εργασίες κατά τη διάρκεια του εξαμήνου

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

- **1^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Τα Οικονομικά της Υγείας

Γιάννης Ν. Υφαντόπουλος

Εκδότης: Γ. Δαρδανός - Κ. Δαρδανός Ο.Ε,
Αθήνα 2006

- **2^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Τα Οικονομικά της Υγείας σε επανεξέταση

Thomas Rice

Επιμέλεια: Μάνος Μатσαγγάνης

Εκδόσεις Κριτική ΑΕ, Αθήνα 2006

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ

Όλγα Σίσκου (ακαδημαϊκή υπότροφος)

4. Φυσιολογία Ι (Υ)

ΣΚΟΠΟΣ

Στα πλαίσια του μαθήματος παρουσιάζονται συστηματικά όλοι οι τομείς της Φυσιολογίας του Ανθρώπου με έμφαση στην συζήτηση των φυσιολογικών και ιδιαίτερα προσαρμοστικών μηχανισμών που εξηγούν τις διάφορες λειτουργίες και όχι απλά και μόνο περιγραφή των φυσιολογικών λειτουργιών. Θα επιχειρηθεί επίσης, όπου αυτό είναι δυνατόν, η συσχέτιση των παρεχομένων γνώσεων με τα προβλήματα που συχνά θα αναφέρονται στην επαγγελματική ζωή του απόφοιτου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Νευροφυσιολογία

- Φυσιολογία του Σωματικού Αισθητικού συστήματος και της όρασης
- Νευροφυσιολογία της κίνησης. Αντανakηλαστικό, Πυραμιδικό και εξωπυραμιδικό σύστημα

Φυσιολογία του Καρδιαγγειακού Συστήματος

- Εισαγωγή στο Καρδιαγγειακό Σύστημα. Δομή και λειτουργία.
- Προέλευση του καρδιακού ρυθμού και της ηλεκτρικής δραστηριότητας της καρδιάς.
- Η καρδιά ως αντλία
- Χαρακτηριστικά της αιματικής και λεμφικής ροής.
- Καρδιαγγειακοί ρυθμιστικοί μηχανισμοί
- Ειδικά συστήματα κυκλοφορίας.

Φυσιολογία γαστρεντερικού συστήματος (ΓΕΣ)

- Εισαγωγή στο Γαστρεντερικό Σύστημα. Φυσιολογία και Ανατομία του

Γαστρεντερικού συστήματος

- Πέψη, απορρόφηση και διατροφικές αρχές
- Γαστρεντερική κινητικότητα
- Φυσιολογία και ανατομία ήπατος, χοληδόχου κύστεως και παγκρέατος.
- Εφαρμοσμένη Φυσιολογία – παθοφυσιολογία ΓΕΣ – σύνδρομα που προκύπτουν από τη δυσλειτουργία του ΓΕΣ

Φυσιολογία του αναπνευστικού συστήματος

- Εισαγωγή στη δομή και τη μηχανική των πνευμόνων
- Ανταλλαγή των αερίων στον πνεύμονα και η μεταφορά τους στους ιστούς
- Ρύθμιση της αναπνοής

Φυσιολογία των νεφρών

- Νεφρική λειτουργία
- Φυσιολογία της ούρησης
- Ρύθμιση της σύστασης του εξωκυττάριου υγρού και όγκου
- Οξινοποίηση των ούρων και απέκκριση διττανθρακικών.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Γραπτές ή προφορικές εξετάσεις.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

- **1^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Ganong's Ιατρική Φυσιολογία

K. Baret

Εκδότης BROKEN HILL PUBLISHERS LTD,
1η έκδοση/2011.

- **2^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Φυσιολογία

Linda S. Costanzo

Ιατρικές Εκδόσεις Λαγός Δημήτρης
4η έκδοση/2013.

- **3^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Ιατρική Φυσιολογία

John E. Hall

Επιστημονικές Εκδόσεις Παρισιάνου
13η έκδοση/2016.

- **4^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Συνοπτική Φυσιολογία του Ανθρώπου

Jonathan D. Kibble, Colby R. Halsey.

Εκδότης BROKEN HILL PUBLISHERS LTD
έκδοση 2018.

- **5^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Φυσιολογία του Ανθρώπου

Silverthorn Dee Unglaub

Εκδότης BROKEN HILL PUBLISHERS LTD,
Αθήνα, 2018.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αντώνιος Σταματάκης (*Αναπλ. Καθηγητής*)

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ

Γ. Φιλντίσης (*Καθηγητής*)

Α. Σταματάκης (*Καθηγητής*)

Α. Κορομπέλη (*ΕΔΙΠ*)

Δ. Παϊκοπούλου (*ΕΔΙΠ*)

5. Πληροφορική της Υγείας (Υ)

ΣΚΟΠΟΣ

Το μάθημα της Πληροφορική της Υγείας έχει ως σκοπό να εισάγει τον φοιτητή στις βασικές έννοιες των εφαρμογών της πληροφορικής στις επιστήμες υγείας και ιδιαίτερα στις κλινικές εφαρμογές των υπολογιστών.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Ορισμοί.
- Ιστορική εξέλιξη της πληροφορικής υγείας.
- Βάσεις δεδομένων.
- Πληροφοριακά συστήματα νοσοκομείων
- Συστήματα ταξινόμησης – Πρότυπα.
- Μέθοδοι ανάλυσης δεδομένων.
- Διαγνωστικά συστήματα – Έμπειρα συστήματα.
- Επεξεργασία και ανάλυση βιο-ιατρικών σημάτων και εικόνων.

Εργαστηριακό/Φροντιστηριακό μέρος

- Συστήματα διαχείρισης βάσεων δεδομένων
- Ανάπτυξη πληροφοριακού συστήματος διαχείρισης ηλεκτρονικού ιατρικού φακέλου
- Σύστημα επεξεργασίας δεδομένων
- Σύστημα ανάπτυξης εμπειρών συστημάτων
- Πηγές αναζήτησης γνώσης επιστημών υγείας στο διαδίκτυο

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

- 70% από γραπτή εξέταση
- 30% από εργαστηριακή εξέταση

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

• 1^η ΕΠΙΛΟΓΗ

Πληροφορική της Υγείας - Νοσηλευτική Προσέγγιση

I. Μαντάς, A. Hasman

Εκδότης: Broken Hill Publishers LTD

Αθήνα 2007

• 2^η ΕΠΙΛΟΓΗ

ΒιοΠληροφορική - Εφαρμογές Υπολογιστών στη Φροντίδα υγείας και τη Βιοϊατρική

J. Cimino, E. Shortlife

Εκδότης: Broken Hill Publishers LTD,

Αθήνα 2013

Εκτός των ανωτέρω επιλογών θα αναρτηθούν στο e-class: Εργαστηριακές Ασκήσεις "Πληροφορική της Υγείας".

ΔΙΔΑΣΚΩΝ

Ιωάννης Μαντάς (*Καθηγητής*)

Εργαστήρια/Φροντιστήρια:

Εμμανουήλ Ζούλιας (*ΕΔΙΠ*)

Ιωσήφ Λιάσκος (*ΕΔΙΠ*)

Σπύρος Ζώγας (*ΕΤΕΠ*)

■ Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα

1. Γενετική του Ανθρώπου (Ε)

ΣΚΟΠΟΣ

Η διδασκαλία από έδρας και πραγματοποίηση εργασιών από τους φοιτητές για εξοικείωση στα θέματα της Γενετικής του ανθρώπου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Αρχές της Μεντελικής κληρονομικότητας,
- Αρχές της γενετικής πληθυσμών,
- Γενεαλογικά δένδρα,
- Γονιδιακή χαρτογράφηση, ανάληψη σύνδεσης και κλωνοποίηση βάσει θέσης,
- Αρχές κυτταρογενετικής και συνήθη σύνδρομα που οφείλονται σε χρωμοσωμικές ατυπίες,
- Μοριακή βάση των αιμοσφαιρινοπαθειών,
- Μοριακή βάση των κληρονομικών μεταβολικών νοσημάτων,
- Γενετική βάση του καρκίνου,
- Γονιδιακό εντύπωμα (στα πλαίσια των επιγενετικών τροποποιήσεων),
- Γονιδιακή θεραπεία, και οι ηθικές της διαστάσεις
- Φαρμακογενετική.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Επιτυχής πραγματοποίηση όλων των εργασιών ή και γραπτές εξετάσεις.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

• **1^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Thompson & Thompson Ιατρική Γενετική, Nussbaum R., McInnes R.R., Willard H.F. Εκδότης: Broken Hill Publishers LTD 8η έκδοση 2011

• **2^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Βασικές Αρχές Γενετικής, Klug, Cummings, Spencer, Palladino, Ακαδημαϊκές Εκδόσεις Ι. Μπάσδρα & ΣΙΑ ΟΕ 1η έκδοση 2015

• **3^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Σύγχρονη Κλινική Γενετική, Read Andrew, Donnai Dian Εκδότης: Broken Hill Publishers LTD 1η έκδοση 2010.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ

Ευάγγελος Μπόζας (ΕΔΙΠ)

2. Διατροφολογία (Ε)

ΣΚΟΠΟΣ

Ο σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή στην επιστήμη της διατροφής: χαρακτηριστικά των θρεπτικών συστατικών, απαιτούμενες προσλήψεις και αντίστοιχες πηγές τροφίμων, αξιολογες ελλείψεις – υπερβολές και ανισορροπίες στην διατροφή. Επίσης σκοπός είναι η εξοικείωση με τις αρχές του διαιτητικού σχεδιασμού που οδηγούν στη διαμόρφωση διαιτητικών συστάσεων του γενικού πληθυσμού και στην εξατομικευμένη διαιτητική αγωγή σε καταστάσεις υγείας και επιλεγμένων νόσων. Τέλος, σημαντική είναι η κατανόηση της διαδικασίας της διατροφικής φροντίδας ως καιρία κλινική πρακτική στη διαμόρφωση κατάλληλης διαιτητικής παρέμβασης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Ο ρόλος της διατροφής στην υγεία του ανθρώπου
- Ορισμός ισορροπημένης διατροφής: σύγχρονες διαιτητικές συστάσεις για την προαγωγή υγείας και την πρόληψη νόσων
- Ενεργειακό ισοζύγιο, καθορισμός ενεργειακών απαιτήσεων, παράγοντες που εμπιέκονται στη διαχείριση του σωματικού βάρους
- Κύριες διατροφικές πηγές και λειτουργίες θρεπτικών συστατικών (μακρο- και μικροθρεπτικά συστατικά)
- Υπολογισμός και ερμηνεία θρεπτικής σύνθεσης τροφίμων
- Ο ρόλος της διατροφής στον κύκλο της ζωής
- Αλληλαγές στις διατροφικές ανάγκες κατά τη

διάρκεια της ώριμης ενήλικης ζωής - εμφάνιση χρόνιων νοσημάτων

- Τροποποίηση διατροφικής πρόσληψης για την αντιμετώπιση κοινών χρόνιων νοσημάτων (παχυσαρκία, σακχαρώδης διαβήτης τύπου 2, κοινή υπερλιπιδαιμία, υπέρταση)
- Αρχές κλινικής διατροφής: ενσωμάτωση αρχών διατροφής, κλινικής αξιολόγησης και ανάπτυξης διαιτητικής αγωγής βάσει της διαδικασίας διατροφικής διαλογής και επακόλουθης διατροφικής φροντίδας

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Γραπτές ή προφορικές εξετάσεις

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

- **1^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Διαιτολογία

M.C. Moore

Ιατρικές Εκδόσεις ΒΗΤΑ Μ ΕΠΕ,

Αθήνα, 3η έκδοση 2000

- **2^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Εισαγωγή στη Διατροφή του Ανθρώπου

Gibney M., Lanham-New S., Vorster H.

Εκδότης: Παρισιάνου Α.Ε.,

Αθήνα, 2η έκδοση 2013

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ

Θεοδώρα Ψαλτοπούλου (*Αναπλ. Καθηγήτρια Ιατρικής ΕΚΠΑ*)

3. Κοινωνιολογία της Υγείας (Ε)

ΣΚΟΠΟΣ

Η εξοικείωση των φοιτητών με τις έννοιες της κοινωνιολογίας της υγείας και η απόκτηση γνώσεων που θα τους καταστήσουν ικανούς να κατανοήσουν τη σημασία του κοινωνικού περιβάλλοντος στην υγεία και στην ασθένεια και να εξηγήσουν τους λόγους και τις διαδικασίες που συγκεκριμένες κοινωνικο-οικονομικές και πολιτισμικές συνθήκες επηρεάζουν το είδος και την κατανομή των ασθενειών στις διάφορες πληθυσμιακές κατηγορίες.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

Ενότητα I. Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία της Υγείας

- Υγεία και ασθένεια: εννοιολογικές προσεγγίσεις-ιστορική αναδρομή
- Βιολογικά αίτια της ασθένειας-Βιοϊατρικό μοντέλο
- Επιδράσεις του κοινωνικού περιβάλλοντος στην υγεία και την ασθένεια
- Κοινωνική θεωρία και κοινωνιολογία της υγείας και της ασθένειας

Ενότητα II. Η κοινωνική μορφοποίηση της επιστημονικής γνώσης

- «Ιατρικοποίηση» κοινωνικών προβλημάτων-Εφαρμογές στη νοσηλευτική πρακτική και στη φροντίδα υγείας
- Η κοινωνική διαμόρφωση ιατρικών δεδομένων

Ενότητα III. Κοινωνικο-ιστορική προσέγγιση των πεποιθήσεων του πληθυσμού για την υγεία και την ασθένεια

- Τρόπος ζωής και κοινωνικο-πολιτιστικά πρότυπα στο πέρασμα του χρόνου
- Τρόπος ζωής και επικινδυνότητα και στη σύγχρονη κοινωνία

Ενότητα IV. Η εμπειρία-κοινωνική διάσταση της χρόνιας ασθένειας και ανικανότητας

- Κοινωνική και πολιτισμική σημασία της υγείας και της χρόνιας ασθένειας
- Η εμπειρία της χρόνιας ασθένειας, των λοιμωδών νοσημάτων και της ψυχικής ασθένειας
- Ανικανότητα και κοινωνικό περιβάλλον

Ενότητα V. Η κοινωνιολογία του σώματος

- Κοινωνικο-πολιτιστικές ερμηνείες του σώματος στο πέρασμα του χρόνου
- Νοσηλευτική φροντίδα και σώμα

Ενότητα VI. Κοινωνιολογία των αλληλεπιδράσεων μεταξύ «κοινού» και επαγγελματιών

- Σχέσεις μεταξύ προσωπικού διαφόρων ιατρονοσηλευτικών ειδικοτήτων
- Σχέσεις μεταξύ ιατρονοσηλευτικού προσωπικού και ασθενών

Ενότητα VII. Κοινωνικές ανισότητες και στάση υγείας

- Σχέση κοινωνικής τάξης και υγείας
- Σχέση ανεργίας και υγείας
- Σχέση κοινωνικού φύλου και υγείας
- Σχέση φυλής και υγείας
- Γεωγραφικές και οικουμενικές ανισότητες
- Πολιτικές υγείας

Φροντιστηριακό μέρος

- Συζήτηση και διαλεύκανση αποριών και προβληματισμών από τις διαλέξεις – εμβάθυνση σε περιοχές ιδιαίτερου ενδιαφέροντος
- Ατομική /ομαδική ερευνητική εργασία-συζήτηση
- Ασκήσεις εμπέδωσης της ύλης
- Εφαρμογή παιδαγωγικών τεχνικών (πχ αντιστροφή ρόλων, παίξιμο ρόλων)
- Παρουσίαση κλινικών περιπτώσεων
- Παρακολούθηση σχετικών ταινιών και σχολιασμός αυτών

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

- Γραπτές εξετάσεις (Συνδυασμός διαφόρων τύπων όπως ανοικτών απαντήσεων ή ελεύθερης ανάπτυξης, πολλαπλών επιλογών, σωστού-λάθους)

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

- **1^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Κοινωνιολογία της Υγείας

Χαράλαμπος Οικονόμου

Εκδότης: Διόνικος, Εκδότης (Διαθέτης): Μαρία Τσακουρίδου & ΣΙΑ Ο.Ε.

Αθήνα, 2005

- **2^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Ανθρωπολογικές και κοινωνιολογικές προσεγγίσεις της υγείας

Χαράλαμπος Οικονόμου, Μ. Σπυριδάκης (επιμέλεια)

Εκδότης (Διαθέτης): Ανδρέας Σιδέρης- Ιωάννης Σιδέρης & ΣΙΑ Ο.Ε.

Αθήνα, 2011

- **3^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Εισαγωγή στην κοινωνιολογία της υγείας και της ασθένειας

Hannah Bradby

Εκδόσεις Πεδίο Α.Ε

Αθήνα, 2010

- **4^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Κοινωνιολογία της Υγείας και της Ασθένειας

Sarah Nettleton

Εκδότης: Γ. Δαρδανός-Κ. Δαρδανός Ο.Ε

Αθήνα, 2002

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ

Αναστασία Καδδά (Ακαδημαϊκή Υπότροφος ΕΣΠΑ)

4. Βιολογία Συμπεριφοράς (Ε)

ΣΚΟΠΟΣ

Η κατανόηση των βιολογικών μηχανισμών ρύθμισης τύπων συμπεριφοράς από τον εγκέφαλο.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Οργάνωση και ανάπτυξη εγκεφαλικών περιοχών εμπλεκόμενων στη συμπεριφορά
- Νευρικά κύτταρα, συνάψεις και συμπεριφορά
- Ερευνητικές μέθοδοι
- Ορμόνες και αναπαραγωγική συμπεριφορά
- Φυλιετικός διμορφισμός εγκεφάλου
- Νευροβιολογία του στρες
- Βιολογία Φόβου
- Βιολογία ανταμοιβής-εθισμού
- Βιολογία μάθησης και μνήμης
- Εγκεφαλικοί μηχανισμοί ύπνου και εγρήγορσης

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Γραπτή εξέταση.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

- **1^η ΕΠΙΛΟΓΗ**
Βιολογική Ψυχολογία, Kalat J.W.
Διαθέτης (Εκδότης): Odysseus Publishing Company Ltd. 1η έκδοση/2019
- **2^η ΕΠΙΛΟΓΗ**
Εγκέφαλος και Συμπεριφορά
Bryan Kolb
Εκδόσεις Broken Hill Publishers LTD
1η έκδοση 2009
- **3^η ΕΠΙΛΟΓΗ**
Βασικές αρχές νευροψυχολογίας του ανθρώπου
Kolb B. & Wishaw I
Διαθέτης (Εκδότης): Γ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ - Κ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ Ο.Ε.
1η έκδοση/2018

ΔΙΔΑΣΚΩΝ

Αντώνης Σταματάκης (Καθηγητής)

5. Κλινική Ανατομία (Ε)

ΣΚΟΠΟΣ

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής θα είναι ικανός να:

- γνωρίζει να ταυτοποιεί τη δομή των ανθρωπινων οργάνων και των ανατομικών σχέσεων αυτών με τους γύρω ιστούς
- αναγνωρίζει τις πιο συχνές ανατομικές παραλλαγές στη δομή και στη θέση των οργάνων (πεταλοειδής νεφρός, ατρησία οισοφάγου, έκτοπη έκφυση ηπατικής αρτηρίας)
- αναγνωρίζει τις ανατομικές περιοχές και να τις συσχετίζει με την κλινική πράξη (ψηλάφηση, ακρόαση, επίκρουση, κλινικό σύμπτωμα)
- έχει τη δυνατότητα να συσχετίζει την ανατομία των οργάνων με την απεικόνιση σε εγκάρισιο-στεφανιαίο-οβελιαίο επίπεδο (αξονική τομογραφία, μαγνητική τομογραφία, μαστογραφία, υπερηχογράφημα)
- γνωρίζει σε υψηλό επίπεδο την ορολογία της Κλινικής Ανατομίας στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Το γνωστικό αντικείμενο της Κλινικής Ανατομίας εξετάζει την Ανατομία σε συσχέτισμό με την κλινική πράξη. Για το λόγο αυτό ονομάζεται και Λειτουργική ή Εφαρμοσμένη Ανατομία. Εξετάζεται μεγάλος αριθμός παθήσεων των οποίων η διαφορική διάγνωση στηρίζεται στην μορφολογία των ανατομικών στοιχείων.

Ενδεικτικά μερικά από τα θέματα είναι:

- 1) όρια περιοχών, οδηγά σημεία, επώδυνα σημεία, ευένδοτα σημεία,
- 2) προβολές σπλάχνων, στοιχεία ακτινολογικής ανατομίας,
- 3) φυσιολογικές και παθολογικές καταστάσεις,, διαφορική διάγνωση,

- 4) κλινικές πράξεις: κλινική εξέταση, παρακέντησεις, εγχύσεις (οσφυονωτιαία, ενδομυϊκή, ενδαρθρική)
- 5) τραυματικές καταστάσεις (τραυματισμοί, χειρουργεία)
- 6) ειδικές καταστάσεις (εγκυμοσύνη κ.ά.).

Η ύλη προσαρμόζεται και τα ενδιαφέροντα και τις απορίες των φοιτητών και περιλαμβάνεται στα συγγράμματα Ανατομίας.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Γραπτές ή προφορικές εξετάσεις.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

- **1^η ΕΠΙΛΟΓΗ**
Έγχρωμος άτλας ανατομικής του ανθρώπου Rohen Johannes W., Yokochi Chihiro, Lutjen - Drecoll Elke.
Εκδότης BROKEN HILL PUBLISHERS LTD,
1η έκδοση 2006.

- **2^η ΕΠΙΛΟΓΗ**
Grant's Ανατομία
Agur A.
Εκδόσεις: Broken Hill Publishers LTD,
1η έκδοση 2010

- **3^η ΕΠΙΛΟΓΗ**
Netter Άτλας Ανατομίας του Ανθρώπου
Netter Frank.
Εκδότης BROKEN HILL PUBLISHERS LTD,
3η έκδοση 2016.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ

Θεόδωρος Μαριόλης-Σαψάκος
(Αναπλ. Καθηγητής)